

Idegenforgalom Csongrád megyében

Csongrád megye idegenforgalmát az idén is az időbeli és térbeli koncentráció jellemezte. A látogatók jelentős része a két legmelegebb hónapban érkezett, s a szálláshelyet igénylők 75 százaléka Szegeden talált — átlagosan 2,2 napra — szobát, sátorhelyet, faházat. A nyári fődínyben naponta 6554 vendéget tudtak fogadni a megye szállodái, kempingjei, fizetővendég-szállalata és kollégiumjai — ez utóbbiak szálláshelyei az 1980-as lehetőségekhez képest felére csökkentek részben felújítások miatt, részben mert más, nem turista-forgalmi célokra foglalták le ezeket az olcsó szállásokat.

Az idegenforgalomban érvényesülő tendenciákról, s

egyebek között a bevezetőben idézett jelenségekről volt szó a Tisza-Maros-vidéki Idegenforgalmi Bizottság tegnapi, csütörtöki ülésén. A Csongrád megyei tanács végrehajtó bizottságának véleményező, javaslattevő koordinációs szerve ez a bizottság, melynek tagjai — dr. Dobi Ferenc országgyűlési képviselő, a MEDOSZ főtájkára enklével — a tegnapi tanácskozásán az 1981-es esztendő idegenforgalmi fődínyének tapasztalatait összegezték. Megvizsgálta a bizottság azt is, hogy milyen lehetőségek vannak a megyében az olcsó szálláshelyek (turista-szállások, üdülőházak, kempingek, kollégiumok, fizetővendég-szolgálat) bővítésére.

Újabb fényorompók vasúti átjárókban

A MÁV Szegedi Igazgatósága az idén tovább folytatta a közút-vasúti kereszteződésekben való biztonságos áthaladást szolgáló fényorompók felszerelését. Csongrád megyében idén 8 fényorompót helyeztek üzembe. Elsősorban a Kiskunfélegyháza-Szeged közötti állomások területén levő elavult és gyakran meghibásodó teljes csapórudas sorompók helyett építettek fényorompókat. Eddig összesen 25 korszerű berendezést adtak át.

Egy marék kavics

Október első hete a Kosuth téri metró mozgólépcsőjén. En felfelé, ismerős fej lefelé. Jobban megnézem:

— **Gübürüüü!**
Riadtan kapja fel fejét, szétnéz, majd mikor meglát, integetni kezd.

— **Mikor és hol?** — ordítom, mert közben egyvonalba értünk.

— **Novemberharmadikán, fénykorom úteremben!** — üvölti egyszóra, s integető alakja belevész a tarka sokaságba.

Lapis András szobrászművész műterme inkább kelti ügyfélforgalmi iroda benyomását, mint csöndes, alkotó oázist. Alig ülök le, vésnök jó, majd lihegő szobrásztanonc, percekkel később pedig két művészkoléga, Szűk a hely ennyiünknek.

— **Mikor?** — kérdezem Andrást.

— **Ha ráérsz, éjfélkor.** De hozz magaddal egy marék kavicsot, mert rossz a csengőm, s a házmaster mélyen alszik.

Zsebemből gyűröm a noteszt, elkészülök. Hazafelé azon gondolkodom, hogyan magyarázom meg nőmnek, parancsolómnak, hogy éjfélkor kell elhagynom a családi fészket.

Legtöbb bajom a kavicsokkal támadt. Vagy túl aprók, vagy túlságosan nagyok voltak, nehezen sikerült összeszednem jó marékra. Igaz, az ablakot is eltaláltam, s pár „löszert” veszendőbe ment, mire kinyitotta a kaput; de a lényeg az, hogy bejutottam.

Fejem fölött hatalmas lókoponya, fogai közt emberfej — nem merek rákérdezőni. A polcokon kisplasztikák, érmék, bronzszobrok, a falakon rézkarok, a földön vizes ruhába bugyolált agyagmonstrumok, kőszőrűgép, köztéri szoborka. Mindez tökéletes harmóniában, hisz összevisszaságuk példás rendnek hat.

— **Mennyi idő van számomra?**

— **Reggel fél hétkor megy a vonatom...** úgy ötig ráérek. Kérdezz csak, azért figyelek — mondja, s nézem, hogyan faragja a gipszet, cserélgeti a vésőket, fújja a gipszport.

— **Mikor döntöttél, szobrász leszel?**

— **Emlékszel a karikatúráimra, még a seregben?** Rajzolás közben, nem várt csak, azt hiszem, aknászedés közben döntöttem el, szobrász leszek. Most ne hogy megkérded, miért és hogyan? Fogalmam sincs. Egyszer csak elhatároztam, ha leszerelék, fölcsapok szobrászinasnak. 1966-ban mint újdonsült civil iratkoztam be a szegedi November 7. Művelődési Központ képzőművészeti körébe, szobrászatot tanulni. Közben mint geodéta dolgoztam. 1968 őszén felvettek a budapesti Képzőművészeti Főiskola esti tagozatára, de ekkor már kőfaragóként. Két év után végre beiratkoztam a szobrász szakra, s Szabó

Iván keze alatt 1974-ben diplomát szereztem.

— **Közben?**

— **Autómosás, anyagmozgató, majd raktárosi munkakör, kőfaragás, szóval... vízkészlet. Szerencsém volt szakmailag is. Még negyedikésem voltam, mikor éremkésztésre kaptam megbízást. Gyűjtöttem bronzöntőhely felszerelésre. Főiskolás éveim alatt megtanultam a bronzöntés minden csínját-bínját. Sikerült összevásárolnom egy komplett öntőműhelyt, de mikor visszajöttem Szegedre, el kellett adnom mindent. Nem találtam megfelelő helyiséget.**

— **Sajnálod?**

— **Két dolog miatt is. Bizonyos mértékig meggyorsítaná a munkámat, ha saját magam önthetnék, másrészt pedig — s ezt biztosan tudod — a tiszteletdíj közel hetven százalékát viszi el az öntés.**

Hajnalodik. Nem iszik, nem dohányzik, mégsem álmos, vagy enervált. Sokan „dopping” nélkül ki sem bírnák.

— **Mondd, mi a csudát faragszál sz hajnalig?**

— **Ez itt az 1982-es Szegedi Ipari Vásár plakettjének egyik vázlata. A másik, amivel ebben a percben lettem kész, a Kiváló Áruk Fóruma titkárságának megbízásából készül, a legjobb minőségű áruk nívódíja lesz. Most állítottam össze, ez már a végleges forma.**

— **Ennyi variáció, egyetlen témára?**

— **Két ok miatt. A megrendelőnek szeretek legalább három-négy változatot bemutatni. A másik, hogy ki kell találni a megfelelő technológiát az öntéshez.**

Nem elég létrehozni a művet, ki is kell tudni azt önteni. A bronzöntés technológiája olyan, hogy néha miatta kell megváltoztatni a már késznek hitt darabot. Ez már kész, így önthető is!

— **Lám, egy emléklapkett. Szövönök, a másik oldalon a quár képe.**

— **A KSZV nagylaki gyáregységének dolgozói kapják. Szocialista szerződést kötöttünk. Kijárok hozzájuk, amilyen sűrűn csak időm engedi. A fejemből vettem, hogy megismertem velük a képzőművészetet, az alkotó munka fázisait. Utálom, ha a képzőművészetet misztifikálják, a művészből meg csodabogarat akarnak csinálni.**

— **Te nem vagy az?**

— **Ne idegesíts! Nevetni fogsz két hete voltam a „Nyolcadikosok klubjában”. Beszélgettünk a gyerekekkel szobrászatról, a képzőművészet régi és mai irányzatairól, műhelytitkokról. Azelőtt munkásszálláson voltam, hasonló témákról beszélgettünk.**

— **Mit csinálsz ma Pesten?**

— **Öntést intézek, azután a Képzőművészeti Alapnál kisplasztikámat zsűriztetem. Innen... ja igen, az Onkológiai Intézetbe megyek bemutatni ezt a domborműtervezetet, melyet előttem csiszolatok. Aztán a Képző- és Iparművészeti Lektorátusra, a plakettomat hozom el, újra kellett zsűriztetni. Hát, ez a program. Magad uram, ha menedzser nincs, kíváncsi vagy még valamire?**

— **Mit csinálj az ezzel a marék kavicsal?**...

Balogh József

UNISYN a sláger

Országos bemutató

Évek óta komoly gondot jelent az almatermelő gazdaságoknak, hogy az üveg-szárnyú almalepke hernyója, amelyik a fa kérge alatt él közel két évig, pusztításokat okoz. Emellett a hernyó ürüléke táptalajt ad néhány gombafajtának, aminek nyomán gyakori, hogy 10-12 éves, erejük teljében levő fák elpusztulnak.

A szomszédos megyében levő Hosszúhegyi Állami Gazdaság már évek óta felfigyelt ennek a hernyónak a kártételére. Mint később a Csongrád megyei Növényvédő Állomás szakemberei megállapították, ez nem csupán Bács-Kiskun megyei jelenség. Az üveg-szárnyú almalepke ugyanis károkat okozott Békés megyében, Pest megyében, Szabolcsban, Baranyában és Somogyban is.

Elsősorban ott követte fapusztulást a lepkek megjelenését, ahol bevezették az intenzív metszést, tehát lehetőséget adtak arra, hogy a lepke a fa „sebére” rakja a petéit.

A szegedi Universal Ipari Szövetkezet elnökének vezetésével egy héttagú kutatógárda dolgozott évek óta azon, hogy megtalálják az üveg-szárnyú almalepke hernyója ellen ható szerves anyagot. Dr. Laczkó István,

Svájcban előállított, hasonló rendeltetésű vegyszerek használatát. Az UNISYN a szakemberek véleménye szerint azért nő a külföldi készítmények fölé, mert fitotoxikus hatása kisebb.

A hosszúhegyi bemutató bizonyította, hogy optimális körülmények között 10-12 fokos külső hőmérséklet mellett gyorsan felvihető a rovarölő szer a gyümölcsfák kérére. Az új készítmény szenzációja abban van, hogy gyorsan felszívódik, s így hatását a fa kérében fejti ki. Emellett előnye még, hogy nem befolyásolja károsan a rügyek életképességét.

A legújabb kísérletek szerint az UNISYN, a slágertermék alkalmas lesz a ribizkekben előforduló kártevők pusztítására is, sőt előnyösen alkalmazható a csonthéjasok kéreg alatti kártevői ellen is. Nem csoda hát, hogy az univerzális készítmény iránt számtalan erdőgazdaság érdeklődik. Sőt: szó van arról, hogy alapos kísérletekkel bizonyítják, a vegyszer a szű ellen is hatásos. Tehát nemcsak az élő fák védelmezője lehet az UNISYN, hanem óvhatja faéptényeinket is.

Sz. P. M.

Ritka madarak

Az északi-sarkvidékről csonttollú madarak érkeztek a Hortobágyi Nemzeti Parkba. Nagy csapatokba verődve keringenek a pusztán, ahol még bőséges élelmet találhatnak. A ritka madarakat éveken át nem látták a Hortobágyon.

Amerika abszurditása

Két egyfelvonásos Szolnokról

Vannak írók, akiknél a nemzeti hovatartozás alkalmas esztétikai minőséget is jelent. Tamási Áron székel volt, Thomas Mann német, Galsworthy angol — nemzetiségük olyan totálisan tükröződött művészetükben, hogy a „nagyon angol (francia, német stb.)” jelző egyszerre jelentett igazi karakterológiai mélységet és ebből következő, általános érvényű emberséget. Amelyik művész hazája történelmi-társadalmi pokolbugyrait képes műve minőségi alapkritériumaként egyetemes magasságokba emelni: már szembesítésre vállalkozik.

Edward Albee az egyik legamerikaiabb amerikai drámaíró. Tisztán látja hazája huszadik századbeli állapotait, s ekközben pukkasztja is a polgárokat rendesen. Látásmódja a fekete humor és az illúziótlan önirónia sajátos keveréke: a családok szemléli, némi cinizmussal, tragikomikusan felmutatva. Nesztek, ilyenek vagytok — íme, az Albee-darabok motója.

A Szolnoki Szigligeti Színház immár hagyományosnak mondható szegedi vendégszerepléseinek sorában szerdán este a mai amerikai drámairodalom klasszikusának két egyfelvonásosát, Az Amerikai Álom és A homokláda című műveket mutatta be a Bartók Béla Művelődési Központban. Előbbi magyarországi ősbemutatójának számított, a két egyfelvonásos pedig szinte kínálta magát egyetlen, egész estét betöltő, másfél órás produkciónak, a Nem félünk a farkastól alapján közismert Albee mélyebb, eredetibb valóságát felmutató, vérbeli made in USA.

Három generáció körképe, egyetlen, a közönség által körbeülhető dobogó magasára helyezve, a tartalmatlan, embertelen kapcsolatok kegyetlen leletként — így aposztrofálható Paál István rendező értelmezése. Az Amerikai Álomról. Egyszerűen minden és mindenki elidegenedett, valóságos képenek torz tükrömésává átfordult, az albee-i vízió a szellemi és a testi impotenciának tökéletes karikatúrája, akárcsak a szokványos fordulatoknak, az „amerikai életforma” típusainak és típusjelzőinek. A homokláda ezt a látomást nagytípus felé mélyíti el, míg a színpadkép medenceelvének jegyében is. S el is viszi az abszurd legtágabb végtelenségig: a haldoklás drámai metaforájában ugyanazt érvényesül, mint Az Amerikai Álom morbid „családrégében” — valóság és színpadiasság többszörösen „meg-

csavart”, a szertartások lelepleződésének, a dezillúziónt világlátásnak ötletes és kegyetlen ábrázolása. Albee valóban szembesít, pontosabban farkasszemet néz a konvenciókkal — és odamutat nekik valami nagyon csúnyát.

A groteszk és az abszurd alaprofiljává vált a szolnoki színház szegedi bemutatónak. Paál István a két Albee-egyfelvonással azt folytatja, amit Beckettel, Pinterrel és a többiekkel elkezdett. Többé-kevésbé stabil Szegedre „ruccantató” nem tartja, amit Beckettel, Pinterrel és a többiekkel elkezdett. Többé-kevésbé stabil Szegedre „ruccantató” nem tartja, amit Beckettel, Pinterrel és a többiekkel elkezdett. Többé-kevésbé stabil Szegedre „ruccantató” nem tartja, amit Beckettel, Pinterrel és a többiekkel elkezdett.

Domonkos László

Mától

Szegedi dzsessznapok

Ma pénteken megkezdődnek a Magyar Rádió és az Ifjúsági Ház által idén tizedik alkalommal megrendezett Szegedi Dzsessznapok. A nyitóhangversenyen — este 7 órai kezdettel — a házigazda Hulinkéint, továbbá a Füstli-Lakatos együttes és Bódy Magdi, valamint Evan Parker (Anglia) és a Joe Her-ring-Günther Sachse duó (NDK) lép a közönség elé.

Holnap, szombat délután fél 4 órakor dzsesszfilmeket vetítenek a Bartók Béla Művelődési Központban, este 7 órakor pedig ismét az Ifjúsági Ház lesz a hangverseny színhelye. Fellép a Kaszakó, a Masina-Jazz együttes, a Hans Koller-Fritz

Pauer duó (Ausztria), Philadelphia Jerry Ricks (USA) és Toto Blanke (NSZK). Este 11 órai kezdettel jam session lesz a JATE-klubban, ahol többek között Füstli Balogh Gábort, Lakatos Pécek Gézát és Toto Blankét láthatja-hallhatja a közönség. November 29-én délután fél 4 órakor a Bartók Béla Művelődési Központban kamarakoncertet rendeznek, Szabados Gy. és az NDK-ből érkezett Uwe Kropinski felléptével. Este 7 órakor az Ifjúsági Házban rendezendő záróhangverseny vendége Szabados György, illetve Deső Csaba együttese és a Jugoszláv Ivan Svager-kvintett lesz.

Szabadidő-ruhák

Új cikkekkel bővíti szabadidő-ruházati termékcsládját a Budaflex Lenfonó és Szövőipari Vállalat. A Trapper-farmerek választékát a divatigényeknek megfelelően, rugalmas anyagból készülő nadrágokkal gazdagítják. Terveik szerint elasztikus fonál felhasználásával jövőre 200 ezer négyzetméter farmerszövetet gyártanak, amelyből 100 ezer nadrág készül. A konfekcionálást a Zalaszentgróti Ruháipari Szövetkezet vállalta. A márkázott kelmékkel ellá-

tott új, elasztikus farmerek árusításában is újszerű formát vezetnek be. A Lenfonó és Szövőipari Vállalat budapesti mfntaloltja a vidéki vásárlóktól levélben is elfogadja a megrendelést, és csomagban elküldi a megadott méretű nadrágot. Az elasztikus Trapper-farmerek egy részét a konfekcionáló szövetkezet — együttműködési megállapodás keretében — saját maga is értékesíti.

A Budaflex másik újdonsága lesz az indigókék-fehé-

csikos farmeranyag. Ebből a hazai konfekcionáló vállalatok — ugyancsak együttműködés keretében — jövőre még elsősorban piackutató céllal, női szoknyákat és mellényeket készítenek. A sportos szabadidő-ruhák alapanyagválasztékát is bővíti a vállalat, a különleges kikészítésű Zala fantázianeves szövettel. Ebből elsősorban nedvességelvezető tulajdonsága miatt szélzsekik készülnek.